कन्दराणि तेषु लीनाः प्रस्तस्वरूपाः सर्पायस्य पृथु विस्तीर्णं वक्षःस्थलमेव कर्कशोरुः कठिनोरुर्भित्तिर्यस्य शोणितमेव बहु धातुरागः स्विष्टगैरिकादिरागश्च्युतोयच्च रूपकमिति व्रणादीनां कन्दरादिभिरिह सादृश्यं न वाच्यं किन्तु अभेद एव विवक्षितः स च यद्यपि बाधितस्तथापि सादृश्यातिशयव्यञ्जनात्तथात्वं गम्यते यदुक्तं उपमैव तिरोभूतभेदा रूपकमिष्यतइति उपमानेन यत्तु त्वमुपमेयस्य रूप्यते। गुणानां समतां दृष्ट्वा रूपकस्यैव तद्विदुरिति च यदि व्रणादि कन्दरादीव वानरोभूधरइवेत्युपमानसमासे उच्यते तदेतदेव लुप्तोपमोदाहरणं बोद्धव्यं यदा उपमानस मासेऽपि रूपकत्वमिति मते उदाहरणमिदं तथाच सरस्वतीक ण्ठाभरणे यदोपमानशब्दानां गौणवृत्तिरुपाश्रया। उपमेदे भवेद्वृत्तिस्तदा तद्रूपकं विदुरिति ॥ २५ ॥

चलपिङ्गलकेशरहिरण्यलताः स्फुटनेत्रपङ्क्तिमणि संहतयः। कलधौतसानवइवाथ गिरेः कपयोबभुः पवनजागमने॥ एतद्विशिष्टोपमायुक्तं रूपकं॥ २६॥

ज०म० चलेत्यादि। अथ पवनजागमने हनूमदागमने कपयो गिरेस्तस्यैव कलधौतसानवइव सौवर्णैकदेशाइव बभुः शोभन्ते स्म पिङ्गलकेसराणि पिङ्गलजटाः तानि हिरण्यलताइव सुव र्णलताइव ताश्चलायेषां कपीनां नेत्रपङ्क्तयोमणिसंहतयइव